

ACTIVITAT 15.- PRESSUPOST FAMILIAR. QUI I COM ES MANEGUEN ELS DINERS

GUIA DIDÀCTICA DEL PROFESSORAT

1. OBJECTIUS GENERALS

L'objectiu d'aquesta activitat és fer que l'alumne se'n adoni que els estereotips de gènere els influeixen com a nois/homes de manera negativa, i no només a les noies/dones. Per aconseguir-lo això es proposen els objectius següents:

- Avaluar les conseqüències negatives, per a les nostres famílies, de la masculinitat tradicional, en repartir el pressupost domèstic.
- Saber fer un pressupost familiar.

2. OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Determinar quin membre de la unitat familiar es beneficia del pressupost domèstic.
- Determinar qui pren les decisions de com es gasten els diners.
- Determinar si la despesa familiar depèn del gènere.
- Dissenyar "polítiques" de despesa familiar.
- Veure les similituds entre el què passa en una llar i el què passa en la presa de decisions pressupostàries per part del govern.
- Creació de pressupostos sensibles al gènere.

3. MATERIAL

Paper, taula, estisores, pissarra, llapis o bolígrafs.

4. METODOLOGIA I DESENVOLUPAMENT

Dividir els participants en grups de 4-5 persones, tot evitant que siguin tot nois o tot noies. Preferentment, que siguin igualitaris.

Abans de la sessió, repartir a cada grup una còpia de la Taula que hi ha al *Material per l'Alumnat*, per tal que la retallin en petits quadres individuals. Cada retall correspon a un ítem de despesa.

Després cada participant de cada grup ha d'escollir un rol d'entre els següents, com a exemple, que representin una família (els tenen al *Material per l'Alumnat*) :

Dona, 65 anys, vídua
Home, 50 anys, casat amb un fill, directiu
Dona, 45 anys, casada amb un fill, "mestressa de casa"
Dona, 25 anys, soltera amb un fill, aturada
Home, 30 anys, solter, sense fills, periodista
Home, 31 anys, casat amb un fill, enginyer
Dona, 29 anys, casada amb un fill, artista
Home, 23 anys, solter, sense fills, aturat
Noia, 16 anys, a l'escola
Noi, 14 anys, a l'escola
Dona, 27 anys, soltera, sense fills, professora
Home, 21 anys, solter, sense fills, estudiant
Dona, 20 anys, solter, sense fills, estudiant
Nadó, masculí, vuit mesos
Nadó, femení, sis mesos

A continuació, el/ la participant ha d'imaginar que és el membre de la família que ha triat.

El professorat ha de demanar a un dels grups que actuï un joc de rol imaginant que pertanyen a una llar amb una renda mensual típica d'una *família amb molts recursos econòmics*. Se'ls informa del pressupost mensual corresponent (uns 5.000 €).

A un altre dels grups se li demana que organitzi un joc de rol imaginant que pertanyen a una llar amb una renda mensual típica d'una *família amb uns recursos econòmics molt baixos*, tot informant-los del pressupost mensual corresponent (uns 1.200 €).

Es demana a la resta de grups que organitzi un joc de rol imaginant que pertanyen a llars amb una renda mensual típica d'una família amb recursos econòmics mitjans (uns 3000 €).

Primera part: Consisteix a classificar els ítems de despesa que han retallat abans en tres categories:

Categoria 1:

Els ítems que sempre es paguen/ adquireixen a la vostra llar.

Categoria 2:

Els ítems que a vegades es paguen/ adquireixen a la vostra llar.

Categoria 3:

Els ítems que molt rarament es paguen/ adquireixen a la vostra llar. Cada grup ha de decidir quins ítems/ quadres entren a cadascuna de les tres categories. Poden quedar ítems sense classificar, perquè no es pensen gastar mai, i queden fora del pressupost.

Expliqueu que la tasca dels grups consisteix a decidir en quins ítems la seva llar gastarà els diners, atès el pressupost corresponent.

Preneu notes durant els debats.

(30 minuts)

Segona part:

Un cop finalitzada la primera part, demaneu als grups que reflexionin i debatin sobre (dintre del joc de rol):

- Qui a la vostra llar decideix en què es gasten els diners?
- Qui a la vostra llar es beneficia més /menys de les prioritats?
- Quines dinàmiques s'han produït al grup durant el procés de presa de decisions?
- Quines analogies/ similituds es poden fer entre el què ha passat en les llars i el què passa en la presa de decisions pressupostàries per part del govern?

(20 minuts)

Tercera part:

Demaneu al grup de la llar rica i al grup de la llar més pobre que presentin les seves classificacions per categories i les seves conclusions, per poder-les comparar. A continuació, demaneu a la resta de grups que posin en comú les possibles decisions diferents o nous punts que voldrien apuntar. Assenyaleu que els grups, amb aquesta activitat, han fet "polítiques" de despesa familiar.

(20 minuts)

Quarta part:

Es fa un debat en ple sobre els pressupostos familiars.

Anoteu les següents preguntes a la pissarra abans del debat, i a continuació treballeu-les amb tots els participants:

- Quina llar té més llibertat d'elecció, la més rica o la més pobre?
- Quins pagaments acaparen la major part dels diners familiars?
- Quins membres de la llar tenen més poder per a la presa de decisions?
- Se satisfan les necessitats de tots els membres de la llar? Hi ha diferenciacions en quant a sexe o edat?
- Quines despeses familiars necessiten una planificació més a llarg termini? Succeeix això a la pràctica? És més fàcil planificar en les llars més riques o en les més pobres? Per què?

(30 minuts)

5. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

L'objectiu principal de les activitats és que l'alumnat s'adoni de quí sol decidir en què es gasten els diners. Normalment surt que el pare i la mare, i que el pare decideix sobre uns ítems, normalment diferents als que decideix la mare. La mare administra ítems més relacionats amb la despesa bàsica de la llar i dels fills, mentre que el pare administra més ítems relacionats amb l'oci, els impostos, les factures o l'estalvi.

Tot això pot crear desigualtats a l'hora de prendre decisions en que intervinguin els diners. En realitat, s'ha de fer veure a l'alumnat, especialment als nois, que tots els diners que entren a casa són de la família, independentment de qui els guanya, el pare o la mare, o un fill i o filla, i que totes les decisions s'han de consultar amb la parella, per tal que siguin consensuades. No basta amb prendre una decisió i després informar a l'altre, s'ha de parlar abans i tenir en compte la seva opinió.

Es pot debatre si els fills i filles poden intervenir o no a la presa de decisions, o si només tenen veu però no vot, i a partir de quines edats o si és diferent si ja guanyen diners. Els experts solen recomanar que als menors d'edat se'ls consulti i informi de les decisions que els afecten més directament, com les vacances, la paga setmanal, l'oci, o els estudis, i a certes edats es puguin pactar amb ells o elles alguns ítems.

6. AVALUACIÓ

Al final de la sessió s'han d'avaluar tant els objectius generals com els específics de l'activitat. Una de les maneres és que cada alumne i alumna, de forma individual, faci un **diari de l'activitat**, tot expressant la seva experiència, no només explicant el que s'ha fet, sinó de forma vivencial: quines idees l'han impactat més, de quines coses s'ha fet més conscient ara que abans, i quines actituds o valors pensa que canviarà després de l'activitat.

També es pot fer una valoració general de com ha anat l'activitat i els comentaris que s'han fet als debats i als grups de discussió.

B) MATERIAL DE L'ALUMNAT

Roba	Devolució d'un crèdit al banc	Productes cosmètics, per al cabell	Material escolar
Oci	Impostos	Aportació al fons de pensions	Despesa mèdica
Cigarrets	Diaris i llibres	Àpats als restaurants	Compte d'estalvis
Alcohol	Terminis pagament cotxe	Terminis hipoteca	Matricules escolars
TV per cable	Lloguer	Productes alimentaris de luxe	Mútua sanitària
Vacances	Electricitat	Productes alimentaris bàsics	Transport
Matrícules universitàries	Aigua	Assegurança	Personal de fer feines

A continuació hi ha tota una sèrie de rols que heu d'escollir entre els membres del grup per formar una família, no necessàriament tradicional. Només un rol per persona.

Dona, 65 anys, vídua

Home, 50 anys, casat amb un fill, directiu

Dona, 45 anys, casada amb un fill, "mestressa de casa"

Dona, 25 anys, soltera amb un fill, aturada

Home, 30 anys, solter, sense fills, periodista

Home, 31 anys, casat amb un fill, enginyer

Dona, 29 anys, casada amb un fill, artista
Home, 23 anys, solter, sense fills, aturat
Noia, 16 anys, a l'escola
Noi, 14 anys, a l'escola
Dona, 27 anys, soltera, sense fills, professora
Home, 21 anys, solter, sense fills, estudiant
Dona, 20 anys, soltera, sense fills, estudiant
Nadó, masculí, vuit mesos
Nadó, femení, sis mesos

DIARI DE CLASE

Al final de l'activitat, has d'escriure la teva experiència, de manera individual, no tant explicant el que s'ha fet, sinó de forma vivencial i personal:

- Quines idees o activitats t'han impactat més?

- De quines coses t'has fet més conscient ara que abans?

- Quines actituds o valors penses canviar a partir d'ara, després de l'activitat?

- Qui pren les decisions en la família?

- Qui se'n beneficia?

- La despesa familiar, és sensible al gènere? Com?

- Després de tot això i com a conclusió final, com creus que s'han de prendre les decisions econòmiques sobre el pressupost familiar?